

УДК 005.6

КОМПЛЕКСНИЙ ПОКАЗНИК ЯКОСТІ ОФСЕТНОГО ДРУКУ

М.А. Зенкін, доктор технічних наук, професор

Київський національний університет технологій та дизайну

Д.В. Плащенко, магістрант

Київський національний університет технологій та дизайну

Ключові слова: офсетний друк, поліграфія, якість друку.

Офсетний друк - це непрямий тип плоского друку, який триває із застосуванням принципу виборчого змочування.

Нами були підібрані кілька критеріїв оцінки якості офсетного друку:

К1: Відсутність непродруківки, змазування фарби, масляних плям (допустимо присутність дефектів не більше ніж на 1% віддрукованої площі листа). Дозволяє оцінити правильність водно-фарбового балансу.

К2: Поєднання лицьовій частині друкованого аркуша з оборотом (несуміщення не має перевищувати 1 мм). Дозволяє оцінити етап підготовки офсетного друкарської машини до друку.

К3: Відсутність перекосу зображення (перекіс не повинен перевищувати 0,5 мм). Дозволяє оцінити точність позиціонування листа та правильність його проходження в друкарській машині.

К4: Границі відтворення растрової щільності (структури растрових точок повинні коректно переноситися на відбиток в межах растрової щільності).

К5: Допуск на геометричне відхилення зображення при друці (довжини діагоналей відбитків і форми не повинні відрізнятися більш ніж на 0,02%). Дозволяє оцінити точність перенесення зображення.

Оцінки виставлялися за п'ятибальною шкалою, де 1 (перший ранг) - найбільш важливий критерій, а 5 (п'ятий ранг) - найменш важливий критерій. Результати опитування наведені в таблиці 1.

Таблиця 1 - Результати експертного опитування

Номер експерта	Номер критерію				
	К1	К2	К3	К4	К5
1	2	4	1	4	3
2	1	4	2	3	2
3	1	3	2	2	4
4	1	2	3	2	4
5	2	3	2	4	3
6	1	2	1	2	3

Потім було праведно підрахунок середнього арифметичного суми рангів, результати наведені в таблиці 2.

Оцінена ступінь узгодженості думок експертів за допомогою коефіцієнта конкордації Кендала (1):

$$W = \frac{12s}{m^2(n^3 - n) - b}$$

Таблиця 2 - Середнє арифметичне суми місць, які займають критерії з однаковими значеннями

Номер експерта	Номер критерію					T_i
	K1	K2	K3	K4	K5	
1	2	4,5	1	4,5	3	6
2	1	5	2,5	4	2,5	6
3	1	4	2,5	2,5	5	6
4	1	2,5	4	2,5	5	6
5	1,5	3	1,5	5	4	6
6	1,5	3,5	1,5	3,5	5	12
Сума	8	21,5	13	22	24,5	42

де W - коефіцієнт конкордації; s - сума кожного критерію; m - число експертів, n - число критеріїв; b - сума T_i .

Значення коефіцієнтів вагомості представлені в таблиці 3.

Після цього була складена формула комплексного показника якості:

$$K = \sum_{i=1}^n \frac{Q_i}{Q_{i\text{еталон}}} \cdot q_{ki},$$

де Q_i - абсолютне значення i -го показника критерію якості; $Q_{i\text{еталон}}$ - еталонне значення i -го показника критерію якості; q_{ki} - коефіцієнт вагомості i -го показника критерію якості.

Таблиця 3 - Коефіцієнт вагомості критеріїв якості

Критерій якості	Місце за результатами ранжирування	Коефіцієнт вагомості q_{ki}
K1	1	0,33
K2	2	0,2
K3	3	0,27
K4	4	0,13
K5	5	0,07
Сума		1

Так, формула комплексного показника якості буде мати вигляд:

$$K = \frac{D_0}{D_{em}} \cdot 0,33 + \frac{S_0}{S_{em}} \cdot 0,2 + \frac{E_0}{E_{em}} \cdot 0,27 + \frac{H_0}{H_{em}} \cdot 0,13 + \frac{M_0}{M_{em}} \cdot 0,07,$$

де $D_0, D_{ет}$ - абсолютне та еталонне значення наявності непродуківки; $S_0, S_{ет}$ - абсолютне та еталонне значення суміщення особи та обігу; $E_0, E_{ет}$ - абсолютне та еталонне значення перекошу зображення; $H_0, H_{ет}$ - абсолютне та еталонне значення відтворення растрової щільності; $M_0, M_{ет}$ - абсолютне та еталонне значення геометричного відхилення [1].

Отриману формулу комплексного показника якості можна використовувати для оцінки якості офсетного друку.

Список використаних джерел

1. Касьянова Е. Л. Основные виды печати / Е. Л. Касьянова. – Новосибирск: СГГА, 2012. – 228 с.